

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№83 (246) вересень 2010

ВИЖИВАННЯ
ДЕМОКРАТІЯ
ГУМАНІЗМ

У ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ ПОБІЛЬШАЛО ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ

23 червня депутати Черкаської обласної ради проголосували за створення 7 нових об'єктів природно-заповідного фонду та розширення вже існуючого орнітологічного заказника. Загальна площа нових територій ПЗФ складає 278,976 тис. га, повідомляє прес-служба Мінприроди України.

Зокрема, депутати підтримали позицію Держуправління охорони на-

вколишнього природного середовища в Черкаській області щодо створення 5 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва в місті Черкаси, 2 гідрологічних заказників (Звенигородський, Монастирищенський райони) та ботанічної пам'ятки природи у Звенигородському районі. Окрім того, розширено територію орнітологічного заказника в Золотоніському районі.

В ЧЕРКАСАХ ЛІСІВНИКИ ЗАПРОПОНУВАЛИ БІЗНЕСУ ПЕРЕРОБЛЯТИ ВІДХОДИ ДЕРЕВИНИ

З ініціативи керівництва обласного управління лісового та мисливського господарства в Черкасах відбулася робоча нарада з регіональними представниками малого та середнього бізнесу, які заготовляють та переробляють деревину.

Відкриваючи нараду, головний лісівник області Іван Шиятий докладно розповів про роботу виїзного засідання колегії Держкомлісгоспу України, яка нещодавно відбулася в Рівненській області. Зокрема, Іван Васильович повідомив про те, як на Рівненщині застосовують передові методи ведення лісового господарства – електронний облік деревини, технології раціональної розробки деревини, технології використання лісосічних відходів як засобів підвищення продуктивності праці на лісогосподарських підприємствах.

Під час обговорення актуальних проблем розвитку лісового господарства, Іван Шиятий запросив бізнесменів до

більш активної співпраці з лісівниками. Зокрема, було запропоновано бізнесу взяти участь у переробці відходів деревини. За словами начальника управління, раніше гілки дерев не використовували для технологічних цілей, а переважно просто спалювали їх. Зараз лісівники пропонують переробляти відходи шляхом їх подрібнення та виготовлення щепи, яку потім можна використовувати як енергетичний ресурс для ТЕЦ.

Звичайно, переробка відходів – справа непроста. Насамперед, потрібно придбати відповідну мобільну техніку для рубання деревини. А найголовніше – потрібні замовники на щепу.

Під час наради також обговорили інші питання співпраці лісівників і представників бізнесу. Учасники наради домовилися, що подібні ділові зустрічі відбуватимуться регулярно, інформує WoodEx.

ВЕРЕСЕНЬ

- 1 - День знань
- 8 - Міжнародний день солідарності журналістів
- 11 - Усікновення глави Пророка, Предтечі та Хрестителя Господня Іоанна
- День фізичної культури і спорту
- 16 - Міжнародний день охорони озонного шару
- 19 - Міжнародний день миру
- День працівника лісу
- 21 - Всесвітній день миру
- Різдво Пресвятої Богородиці. Друга Пречиста
- 26 - Всесвітній день моря
- 27 - Воздвиження Чесного і Життєдайного Хреста Господнього
- День туризму
- 30 - День мучениць Віри, Надії, Любові та їхньої матері Софії

ЧАСТИНА БРЮХОВИЦЬКИХ ЛІСІВ ПОВЕРНУЛИ ДЕРЖАВІ

Суд прийняв рішення скасувати рішення про передачу 5,5 га брюховицьких лісів під забудову. Про це повідомляє відділ інформаційної політики секретаріату ЛМР з посиланням на депутата Віру Лясковську.

«Після нашого звернення в обласну прокуратуру щодо незаконної передачі п'яти з половиною гектарів лісу під будівництво готелю, в суді було прийняте рішення на користь держави. Було скасоване попереднє рішення про передачу п'яти з половиною гектарів лісо-паркової зони під забудову», – розповіла Віра Лясковська.

За словами В.Лясковської, боротьба за ці землі точилася майже 5 років. Їх намагалися вилучити під забудову попри найвищий ступінь захисту – ліси цієї категорії можна вилучати лише за рішенням Верховної Ради.

ООН ЗАКРІПИЛА ПРАВО ЛЮДИНИ НА ВОДУ

Генеральна асамблея ООН ухвалила резолюцію, яка закріплює право людини на воду і санітарію, інформує УНІАН з посиланням на Бі-Бі-Сі.

У документі зазначається, що «Генеральна асамблея проголошує право на безпечну і чисту питну воду та санітарію як право людини, яке має велике значення для повноцінного життя і повного здійснення всіх прав людини».

Близько 2 млн. людей щороку гинуть через вживання нечистої питної води або відсутність адекватних санітарних умов.

УКРАЇНА З СУСІДАМИ СТВОРИЛА БІОСФЕРНИЙ РЕЗЕРВАТ

Кабінет міністрів України схвалив проєкт угоди між урядами України, Польщі і Білорусі про створення транскордонного біосферного резервату "Західне Полісся", повідомило УНІАН.

Таким чином, український уряд створив правові й адміністративні принципи для транскордонної співпраці на заході регіону Полісся у сфері охорони навколишнього середовища і стабільного соціально-економічного розвитку. Рішення Кабміну сприятиме збереженню біологічного і ландшафтного різноманіття, здійсненню наукових досліджень і програм моніторингу навколишнього середовища, особливо щодо водно-болотних угідь, чутливіших до глобального потепління.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Адреса: Контрактова площа, 4, Київ-70,
тел./факс: 417 43 83

E-mail: zelsvit@p5com.com

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами матеріалів, можуть не збігатися з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА «Зелений світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обозреватель», eko.portal.

УЕА «Зелений світ» створена в 1988 році як реакція суспільства на жакхливий екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації «Друзі Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров'я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жакхні картини радянської дійсності.

ЛІСОРУБІВ ШТРАФОНУЛИ

Відділом екологічного контролю біоресурсів та природно-заповідного фонду Державної екологічної інспекції в Івано-Франківській області здійснено планову перевірку стану ведення лісового господарства на території Богородчанського спецагролітгоспу, – повідомила прес-служба Мінприроди.

У ході перевірки виявлено незаконну рубку 15,5м³ лісу, за що нараховані 52161 грн. завданих доквіллю збитків. Матеріали перевірки передано до Івано-Франківської мікрорайонної природоохоронної прокуратури.

Внаслідок незаконної рубки захисних насаджень вздовж автодороги Бережани-Мечизів заподіяно шкоди більше, ніж на 135 тис. грн. Незаконну рубку захисних лісових насаджень зафіксували інспектори Держекоінспекції у Тернопільській області, повідомила прес-служба Мінприроди України.

У ході обстеження на території ДП «Бережанирайагролітс» зафіксовані пні 161 дерева та 172 дерева в межах ДП «Бережанське лісомисливське господарство». Шкода завдана незаконною рубкою насаджень склала відповідно 116,113 тис.грн. та 19,293 тис.грн.

У зв'язку з виявленням ознак злочину, передбаченого ст. 246 ККУ, матеріали перевірки направлено до прокуратури Тернопільської області.

У ЛІСАХ ЗАКАРПАТТЯ – ПОРУШЕННЯ ЗАКОНУ

На території ДП «Хустське ЛДГ», ДП «Загатянське ЛГ» та Карпатського біосферного заповідника інспектори Державної екологічної інспекції у Закарпатській області виявили численні порушення вимог природоохоронного законодавства. Зокрема, було виявлено незаконне вирубування дерев на лісосіках, незадовільне очищення місць рубок від парубкових залишків, пошкодження дерев тощо.

За повідомленням прес-служби Міністерства охорони навколишнього природного середовища, за результатами проведених перевірок до адміністративної відповідальності притягнуто 41 особу на загальну суму штрафів 3,230 тис. грн., зокрема в ДП «Хустське ЛДГ» – 23 особи на 1,955 тис. грн., ДП «Загатянське ЛГ» – 8 осіб на 0,748 тис. грн., в Карпатському біосферному заповіднику – 10 осіб на 0,527 тис. грн.

За підрахунками фахівців екоінспекції, шкода завдана природним ресурсам становить 29,107 тис. грн. (ДП «Хустське ЛДГ» – 11,722 тис.грн., ДП «Загатянське ЛГ» – 15,741 тис.грн., КБЗ – 1,644 тис.грн.). Екоінспекція звернулася до організацій-порушників з вимогою відшкодування завданих збитків.

ПАРК «НОБЕЛЬСЬКИЙ» БУДЕ

У Рівненській області планують створити національний парк «Нобельський». Це допоможе зберегти унікальні природні ландшафти Полісся, розвинути туризм, а відтак, є сподівання на надходження інвестицій, повідомили у Рівненській ОДА.

Парком можуть зацікавитись іноземні науковці та європейські екологічні інституції, які надають гранти для подібних природних об'єктів.

«Від створення національного природ-

ного парку виграє і місцеве населення – в районі з'являться нові робочі місця. А селяни, згідно з українським законодавством, зможуть і надалі використовувати природні ресурси та виробляти сільськогосподарську продукцію. Тобто ніяких обмежень вони не відчують, натомість вироблене матиме статус екологічно чистого», – зазначено в повідомленні.

Більше, того будуть створені нові туристичні маршрути, екологічні стежини, екскурсії, що дасть додатковий заробіток для людей та сприятиме розвитку місцевої інфраструктури.

ЗНИКАЮТЬ ІМПЕРАТОРИ ЛІСІВ

Нещодавно на вулицях Києва з'явилися бігборди, де на білому полі зображено постать зубра, нібито вирізану ножицями, а зверху напис: «Ми вирізаємо їх з нашого життя». Ця реклама створена за ініціативи ООН, яка оголосила 2010 рік Міжнародним роком біорізноманіття. Адже під загрозою зникнення та вимирання опинилися чимало рослин і тварин.

В Україні вже кілька років поспіль така загроза нависає над популяцією зубрів. Незважаючи на те, що ці тварини занесені до Червоної книги України, охороняються низкою міжнародних екологічних конвенцій і полювати на них забороняє закон, їхня чисельність за останні п'ять-сім років скоротилася з 720 до 250 голів. Якщо така тенденція збережеться й надалі, то екологи попереджають, що до 2015 року на території України не буде жодного представника цього виду ссавців. До речі, Адам Міцкевич називав зубрів імператорами лісів. І не дарма: вони вважаються найбільшими і найдревнішими ссавцями Європи.

Останні зубри в Україні були знищені в 20-х роках під час російської інтервенції. У 60-х роках тварин привезли з Росії, які успішно розселилися у восьми областях України, – розповів директор Київського еколого-культурного центру Володимир Борейко. – На початок 90-х років у нас налічувалося понад 700 голів зубрів. Згодом наші чиновники вирішили, що непогано було б використовувати зубрів з комерційною метою, тобто давати можливість іноземним мисливцям відстрілювати червонокнижних тварин. Відстрілювали не старих зубрів, а молодих, тобто найбільш продуктивних, через що їхня чисельність катастрофічно впала. Нині немає жодного зубра в Івано-Франківській, Чернігівській та Рівненській областях, де колись їх налічувалося по декілька десятків.

Натомість науковці США, які займаються збереженням зубрів у світі, вважають, що найкращими країнами для відродження їхніх популяцій є країни Східної Європи, зокрема Україна та Білорусь.

Як переконані природоохоронці, основна причина зникнення зубрів – так зване елітне полювання.

Інна ФІЛІПЕНКО, «День»

У КИЇВЦІНІ З'ЯВИЛОСЯ ДВА НОВИХ ЗАКАЗНИКИ

Після семи років вимог науковців та природоохоронних організацій Київська обласна рада присвоїла природоохоронний статус урочищам «Ковалівський яр» та «Невідомщина», що у Васильківському районі. Клопотання про створення заказника підготували активісти НЕЦУ.

Заказник «Ковалівський яр» розташований на північно-західній околиці Василькова і займає схили яру, по дну якого стікає невелика річка – притока першого порядку ріки Стугни. «Головна цінність урочища – степові рослини. На західних схилах зберігся типовий типчаково-ковиловий степ, якого зараз на Київщині майже не лишилося. А уздовж річки виявлено зникаючі види орхідей, занесених до Червоної книги України», – йдеться у повідомленні прес-служби НЕЦУ.

В яру гніздяться водно-болотні птахи і найбільший в Україні вид голуба – припутень. Тут проживають зайці, лисиці і різноманітні гризуни Наддніпрянщини.

У заказнику «Невідомщина», що біля Одеської траси, розташовані природні джерела, зокрема, освячене джерело чистої питної води, популярне серед місцевих жителів.

Зараз Київська область займає одне з останніх місць по рівню заповідності в Україні – тільки 3% території займають заповідники.

«Майже сотня цінних природних об'єктів області чекає на заповідний статус. Але процесові заповідання перешкоджають приватні інтереси, земельні питання, чиєсь бажання рубати ліс або видобувати пісок», – каже заступник голови Національного екологічного центру України Олексій Василюк.

За його словами, в урочищах захоплюють землі під городи, викидають в яри сміття і постійно випалюють сухі рослини, від чого гинуть рідкісні комахи.

«Створення заповідних територій потрібне не лише для охорони рідкісних видів флори і фауни, а і для збереження загальної екологічної рівноваги, чистоти води, яку ми п'ємо і чистоти повітря, яким ми дихаємо», – каже заступник голови НЕЦУ Олексій Василюк.

Загалом, заповідні території різних категорій займають лише 5,9% загальної площі України, на відміну від Європи, де норма заповідності становить 10-15%, а подеколи і 30%.

У ХАРКОВІ ЗНОВУ ПРОТИСТОЯННЯ

У харківському Парку Горького поновилися вирубка дерев, пише WoodEX з посиланням на видання «Главное».

Як повідомили захисники парку, вони встановили у місці просіки цілодобове чергування, лісоруби розширюють просіку. Активісти також повідомили, що на

місце подій викликали міліцію.

Активісти і прості харків'яни намагалися не допустити вирубку лісу, їм протистояли забудовники і міліція. Харківська влада заявляє, що у них є всі дозволи на прокладання дороги.

ПРОКУРАТУРА ВИРІШИЛА, ЩО ЗАХИСНИКІВ ПАРКУ ГОРЬКОГО БИЛИ ЗАКОННО

Прокуратура Харківської області не побачила порушень у побитті людей в парку Горького. Така відповідь надійшла до Української Гельсінської спілки з прав людини у відповідь на відкрите звернення, повідомляють на сайті proUA.

У листі за підписом заступника прокурора Кухара йдеться про те, що ані міліціонери, які били чи незаконно затримували захисників парку Горького, ані невідомі люди в чорному – «Муніципальна охорона», які так само вчиняли насильницькі дії у відношенні до захисників природи – не вчиняли злочину.

Довідка: 19 травня виконавчий комітет Харківської міської ради прийняв рішення «Про видалення зелених насаджень між вулицею Новгородською і Сумською в районі вулиці Біла Акація», яким дозволив вирубувати на території Центрального парку культури та відпочинку імені Максима Горького 503 дерева.

Впродовж двох тижнів на території парку відбулися зіткнення між захисниками дерев і так званою муніципальною охороною. Були встановлені намети, в яких цілодобово чергували активісти, на деревах сиділи альпіністи, щоб перешкодити вирубці дерев. В результаті зіткнень кілька активістів було госпіталізовано.

Держинський районний суд міста Харкова 9 червня засудив захисників дерев у Центральному парку культури і відпочинку імені Горького Чернегу і Єварницького до 15 діб адмінарешту за непокору працівникам міліції.

УЄФА написала офіційного листа віцепрем'єру з питань підготовки до Євро-2012 Борису Колеснікову, що вирубка парку в Харкові шкодить іміджу Євро-2012.

ЗАЛІСНЕННЯ СТЕПІВ ВИЗНАНЕ НЕЗАКОННИМ

Луганський комітет із земельних ресурсів вимагає припинити висаджувати ліс у степу біля села Стрільцівка. Про такі результати перевірки, яку ініціював Національний екологічний центр України, повідомив листом Держкомзем.

«Для екологів це перемога. Село Стрільцівка у Міловському районі, де лісники збиралися висаджувати дерева, це крайній північний схід Луганщини, можна сказати, крайній схід України. Тут збереглися унікальні дики степи, де все ще мешкають байбаки. Висаджувати тут дерева не можна – це нашкодить рослинам і тваринам регіону, знищить унікальний степ», – пояснює заступник голови НЕЦУ Олексій Василюк.

За його словами, цілених степових ділянок в Україні лишилося не більше 1%. Саме це є причиною того, що безліч степових видів тварин і рослин потрапили у Червону книгу.

«Замість того, щоб оберігати степи, держава робить навпаки. У 2008 році вийшов Указ Президента, згідно з яким «малопродуктивні» землі доцільно заліснювати. Через те, що українські степи лишилися лише в балках і на схилах, вони першими підпадають під поняття «малопродуктивні» і підлягають залісненню. Хоча насправді це не малопродуктивні землі, а цілком збережені багаті чорноземами природні ландшафти. Просто тут не місце полям. Втім, як і лісам, адже степ має бути степом, а ліс – лісом», – каже Василюк.

Наступний крок – вимога зупинити на державному рівні роботи зі заліснення цінних українських степів та надати їм заповідний статус.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ	
Комітет з питань екологічної політики, природоохоронних організацій України та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи	
01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-27-06, факс: 255-22-72	
№ 024-05/12-544	- 7 - ДІЛОВА
Національний екологічний центр України	
За дорученням Голови Верховної Ради України В.М.Литвина в Комітеті розглянута відкрита заявка громадських природоохоронних організацій України щодо ситуації довкола парку Горького у місті Харкові.	
Направляємо Вам Рішення Комітету від 30 червня 2010 року №74/1 "Про дотримання вимог природоохоронного законодавства при будівництві дороги та інших споруд у парку Горького у місті Харкові".	
Додаток: на 4 арк.	
З повагою,	
Голова Комітету	А.І. Семинюк

У ХАРКОВІ ОФІЦІЙНО ВІДКРИЛИ ДОРОГУ ЧЕРЕЗ ПАРК ГОРЬКОГО

У Харкові дорога через парк Горького офіційно оголошена відкритою, інформує proUA. Водночас, як відзначає видання, проїхати по новій дорозі поки не можна – переїзд на дитячій залізниці закритий, семафори і світлофори не працюють, а вирубування дерев біля дороги продовжується досі.

Представники міської влади вирішили не влаштовувати урочистих заходів на честь сумнозвісної дороги через парк. День офіційного початку роботи дороги оголосили 23 серпня, як і було обіцяно. Обійшлися без червоних стрічок.

Але свято нової дороги відзначили її головні супротивники – активісти «Зеленого фронту», які з травня до сьогоднішнього дня протестували проти вирубування. З нагоди закінчення робіт вони влаштували карнавал і пронесли по дорозі символічну труну з передвборними обіцянками представників «Партії регіонів».

У прокуратурі стверджують – зрубали рівно 503 дерева, як і збиралися. За даними активістів «Зеленого фронту», знищено більш ніж тисяча рослин. Вирубування продовжується навіть після офіційного відкриття дороги.

На дорозі залишилася робота не тільки для лісорубів. Працівники парку імені Горького прибирають гілки і сміття біля траси, каналізаційні люки також ще не готові.

Незважаючи на те, що офіційно дорога вважається діючою, проїхати по ній можуть хіба що велосипедисти.

СУД ОШУКАВ ДЕРЖАВУ НА КОРИСТЬ НОВОГО МІНІСТРА

Окружний адміністративний суд Києва 13 липня визнав незаконним і відмінив розпорядження Кабінету Міністрів від 2 березня №316, яким уряд зобов'язав Міністерство охорони навколишнього природного середовища

видати ліцензію Національній акціонерній компанії «Нафтогаз України» на видобуток вуглеводнів на Сахалінському родовищі (Харківська область).

Про це «Українським новинам» повідомило джерело в Державній

геологічній службі.

За його словами, рішення суду було мотивоване тим, що, приймаючи зазначене розпорядження, Кабмін не

врахував, що в листопаді 2009 року Київський апеляційний адміністративний суд зобов'язав Мінприроди видати цю ліцензію приватній компанії.

За чийм позовом було ухвалено рішення суду, джерело не сказало, інформує proUA.

За словами джерела в суді, у липні в Окружному адмінсуді Києва був зареєстрований позов компанії «Укрнафтобуріння» з аналогічними вимогами.

Як повідомляло агентство, в лютому Мінприроди видало ліцензію «Укрнафтобурінню» на розробку Сахалінського родовища.

Відповідний наказ був підписаний замміністра навколишнього середовища Іваном Макаренком.

Після цього уряд тоді ще на чолі з Юлією Тимошенко звільнив Макаренка.

На початку липня міністром охорони навколишнього середовища за рішенням Верховної Ради став Микола Злочевський, який пізніше поновив Макаренка на посаді замміністра.

ЗАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння» контролюється Злочевським.

Раніше розробку цього родовища вели ТОВ «Сахалінське», компанія «Укрнафта», СП «Девон».

Геолого-розвідувальні роботи на Сахалінському родовищі проводяться з середини 80-х 20 століття.

Комерційний видобуток вуглеводнів на цій одній із найбільших нафтогазоносних площ України поки так і не розпочався.

ВІННИЧЧИНА – ГОРЕ-ЛІДЕР

У Вінницькій області на кожного жителя в середньому припадає по 24 кг викидів шкідливих речовин повідомили УНІАН в Головному управлінні статистики у Вінницькій області.

Згідно з повідомленням, упродовж 1-го півріччя 2010 року в довкілля області від стаціонарних джерел забруднення потрапило близько 40 тис. тонн шкідливих речовин, що на 13 тис. тонн менше, ніж за аналогічний період попереднього року.

Значна питома вага 79,8% (32 тис. тонн) викидів шкідливих речовин припадає на місто Ладижин, де розміщена Ладижинська теплоелектростанція.

Крім того, високий відсоток у розподілі викидів до загального обсягу припадає на місто Вінницю (3,8%), Барський (6,1%), Бершадський (1,4%) та Вінницький (1,0%) райони.

Кількість викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел у розрахунку на квадратний кілометр території по області впродовж січня-червня 2010 року становила 1506 кг.

Найвища щільність викидів забруднюючих речовин у розрахунку на квадратний кілометр припадає на місто Ладижин – 358 тонн, а також на міста Козятин – 36 тонн, Вінницю – майже 22 тонни та Жмеринку – 15 тонн.

Основними забруднювачами повітря в області залишаються підприємства енергетичної промисловості, розподілення та постачання газу, переробної промисловості та транспорту.

У Вінниці за січень-червень 2010 року викиди шкідливих речовин становили 1501 тону. Щільність викидів забруднюючих речовин у розрахунку на квадратний кілометр в обласному центрі майже в 14 раз більше, ніж в цілому по області, обсяги викидів у розрахунку на кожного жителя міста становлять 4 кг. Основними забруднювачами повітря в обласному центрі є тепломережі, викиди від яких склали майже 50% у загальних викидах шкідливих речовин та підприємства переробної промисловості – 43%, в тому числі харчової промисловості – 31%.

МАГАЗИНИ ВІДМОВИЛИСЯ ВІД ПОЛІЕТИЛЕНУ

У місті Новомосковську Дніпропетровської області половина продовольчих магазинів (з понад 100) відмовилася від поліетиленової упаковки на користь паперової.

Про це журналістам розповів міський голова Новомосковська Віктор Литвищенко.

За його словами, влада міста рекомендувала торговельним підприємствам замінити поліетиленові пакети більш екологічними видами упаковки згідно з екологічною програмою, ухваленою депутатами Новомосковської міської ради.

„Мова не йде про заборону використовувати поліетиленові пакети в торгівлі, оскільки місцева влада не має таких повноважень. Ми можемо лише переконувати. Спочатку в магазинах негативно поставилися до наших рекомендацій, але сьогодні вже половина магазинів міста перейшли на паперову упаковку“, – зазначив міський голова Новомосковська, пише УНІАН.

В.Литвищенко повідомив, що Новомосковська міськрада офіційно звернулася до органів державної влади з проханням заборонити використання поліетиленової упаковки в Україні та підвищити штрафи за порушення норм благоустрою території.

НА ВОЛИНІ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНУ

Спеціалісти Держжекоінспекції у Волинській області виявили у роботі держпідприємства «Колківське лісове господарство» низку порушень природоохоронного законодавства, інформують «Волинські новини».

Серед порушень – відсутність огорожі 1-ого поясу зони санітарної охорони артсвердловини, самовільні рубки на території Рудниківського, Колківського та Тельчівського лісництв, облік добутої води та утворення відходів на підприємстві ведеться не у відповідності до природоохоронного законодавства, застачення земельної ділянки.

ЯК ВЧИНИТИ З ПЕСТИЦИДАМИ?

Комітет з питань захисту навколишнього природного середовища Європарламенту має намір посилити вимоги до безпеки пестицидів.

Як передає власний кореспондент УНІАН у Брюсселі, про це йдеться у проекті доповіді Крісті Клаас (груп народних партій, Німеччина), схвалений на засіданні комітету.

У проекті доповіді депутати висловилися за запровадження більш жорстких правил щодо використання ендокринних деструкторів (гормональних), стійких токсичних речовин, які накопичуються біологічним шляхом, а також стійких органічних забруднювачів.

Разом з тим, за словами депутатів, окремі речовини можуть бути дозволені на національному рівні, якщо у випадку їхньої заборони за відсутності відповідного замітника може виникнути серйозна небезпека для здоров'я чи навколишнього природного середовища. Так, згідно з цим положенням, буде дозволено використовувати, наприклад, антикоагулянти, які застосовують для боротьби зі щурами.

Члени комітету Європарламенту також висловились за те, щоб для усіх пестицидів, а не лише для продуктів "низького ризику", як це пропонувала Єврокомісія, була доступною процедура загальноєвропейського отримання дозволу на розміщення на ринку. При цьому Європейське хімічне агентство мало б висловлювати свою позицію протягом трьох, а не дев'яти місяців, вважають депутати.

У БІЛОРУСІ «СКОРОЧУВАТИМУТЬ» БОБРІВ

Уряд Білорусі розгляне проект плану щодо раціонального використання бобрів, які проживають на території республіки. Відповідний документ розробило Міністерство природних ресурсів, повідомляє Lenta.ru.

У міністерстві, зокрема, звертають увагу на цінність бобрових шкур, м'яса та жиру. "Бобровий жир відомий як лікувальний засіб. М'ясо бобрів вважається дієтичним і дуже популярне в країнах Балтійського регіону", – відзначає прес-секретар відомства Олена Пенязь.

Чиновники заявляють, що діяльність бобрів шкодить сільському і лісовому господарству, а нинішня популяція цих тварин у республіці (62,3 тисячі особин) перевищує оптимальну більш ніж у два рази. У зв'язку з цим, як стверджують у Міністерстві, "необхідно вилучити з природних популяцій 32 тисячі особин".

Надалі, за словами Олени Пенязь, в країні можна добувати до п'яти тисяч бобрів в рік.

ДЕ ЗАРЯДЖАТИ ЕЛЕКТРОМОБІЛІ?

У ЄС будуть розроблені єдині стандарти для зарядних пристроїв електромобілів. Як повідомили у прес-службі Єврокомісії, віце-президент Комісії, відповідальний за питання промисловості та підприємництва, Антоніо Таяні вручив відповідний мандат двом організаціям зі стандартизації в Європі – CEN-CENELEC та ETSI.

Нові стандарти мають забезпечити можливість безпечної зарядки усіх типів електромобілів, а також однаковість їх зарядних пристроїв для усієї Європи. Передбачається, що стандарти будуть розроблені до середини 2011 року, повідомляє УНІАН.

"Електромобілі більше не абстрактні концепції – у найближчому майбутньому ми побачимо їх на дорогах. Прокладаючи шлях до їх комерційного успіху, ми не можемо дозволити собі мати несхожі системи, що приведуть до фрагментації Європейського ринку", – цитує прес-служба заяву А.Таяні.

БЕЗПІЛОТНИЙ ЛІТАК НА СОНЯЧНИХ БАТАРЕЯХ

Літак Zephyr на сонячних батареях приземлився після безперервного польоту протягом більш, ніж двох тижнів, передає РБК-Україна з посиланням на BBC.

Безпілотний апарат піднявся в повітря з випробувального полігону американської армії в Юме (штат Арізона).

Політ проходив без посадок і вдень, і вночі.

Апарат створила британська оборонна та дослідницька компанія QinetiQ. Менеджер проекту Zephyr Джон Солтмарш говорить, що безпілотник

продовжить літати ще тиждень, а потім приземлиться.

У США СТВОРИЛИ РОБОТА ДЛЯ ОЧИЩЕННЯ ВІД НАФТИ

Співробітники Массачусетського інституту технологій США розробили спеціального робота, здатного самостійно розшукувати і збирати розливи нафти в морях і океанах.

Як припускають творці, новинка буде поставлена на виробництво в 2011 році.

Робот вже отримав назву Seasarm і виглядає досить просто – як стрічковий конвеєр, вбудований у емний пластмасовий ящик, на зразок побутових холодильників, в яких охолоджують напої. Тим не менше, ці механізми здатні самостійно розшукувати нафтові плями на поверхні води, збирати їх і подавати сигнали, як краще провести очищення.

Як повідомляють творці нового робота, зібрана нафта годиться для використання і переробки. Морські роботи отримують енергію від сонячних батарей і можуть тижнями працювати цілодобово.

Імовірно Seasarm буде коштувати близько 20 тисяч доларів. Використання роботів обійдеться набагато дешевше, ніж відомі досі технології очищення нафтових витоків у морях та океанах за допомогою спеціальних судів.

Незвичайні роботи були розроблені американськими фахівцями у зв'язку з розливом нафти в Мексиканській затоці, наслідки якого до цього часу не подолані у США.

Як вважають вчені, при використанні їхньої новинки Мексиканська затока була б очищена всього лише за два місяці.

У НІМЕЧЧИНІ КАБАНИ ЗАРАЖЕНІ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЮ РАДІАЦІЄЮ

Через майже 25 років після Чорнобильської катастрофи, її наслідки все ще актуальна тема в ряді Європейських країн.

У Німеччині виникла серйозна проблема з дикими кабанями, які все частіше стали нападатися на людей. Але проблема полягає не лише в буйній поведінці тварин, а й у тому, що м'ясо диких кабанів, яке охоче споживають в їжу, радіоактивне, повідомляє Associated Press.

Особливо багато таких тварин на півдні Німеччини: наприклад, у Баварському лісі вздовж чеського кордону середній рівень забрудненості здобичі становить 7000 беккерелів на кілограм, у десяток разів перевищуючи норму.

Експерти вважають, що заражені кабани мешкатимуть у німецьких лісах ще років п'ятдесят.

НЕ ГМО ЄДИНИМ

Фобія генетично модифікованих організмів (ГМО) у суспільстві набирає все більших обертів. У свідомості більшості українців ці три літери набули майже демонічного значення, з ними ототожнюються все найгірше, що може знаходитися в продуктах харчування. Після розрекламованої акції уряду під назвою: маркування продуктів "З ГМО" чи "Без ГМО", певна частина українців почала уважніше дивитися на етикетки продуктів, з полегшенням зітхаючи, якщо на обраному товарі красуються заповітні "Без ГМО". І мало хто задумується, для чого така позначка, наприклад, на воді, яка просто за законами природи не може містити ГМО. У той самий час експерти переконують, що наявність позначки зовсім не гарантує покупцю відсутність небажаного компонента у продуктах... І підкреслюють – в українських харчах багато інших небезпечних забруднювачів, шкідливості яких вже давно доведена, і яких треба боятися не менше, а може, навіть більше, ніж ГМО. Проте з боку держави та різних інституцій, які б мали контролювати це питання, такої цікавості до інших небезпечних компонентів українських харчів, як до ГМО, не спостерігається.

ГМО – БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?

Шкідливість генетично модифікованих організмів для людини науково не доведена – мало часу пройшло для того, аби робити якісь висновки, та й добровольців для дослідів не так багато. Науковці говорять, що ці компоненти вважаються потенційно небезпечними, поки не буде доведено протилежне.

Тому ставлення до генетично модифікованих компонентів кожна країна визначає для себе. Америка, яку власні ж корпорації привчили до ГМО-харчів, нічого поганого в цьому не вбачає і годь своє населення такої їжею. Країни Європи здебільшого намагаються або оголосити себе зонами, вільними від ГМО, або обмежити та жорстко контролювати обіг такої продукції всередині країни. Україна поки не визначилася зі своєю державною позицією щодо питання ГМО – на законодавчому рівні приймаються різні рішення, але цілісного бачення на проблему вони не мають, а деякі норми взагалі є нелогічними. Наприклад, експерти галузі називають абсурдним рішення уряду про обов'язкове маркування позначками "З ГМО" чи "Без ГМО" всіх без винятку продуктів, навіть тих, де цих компонентів в принципі не може бути, таких, як мінеральна вода, пиво та інших продуктів, які не містять білок.

Представник компанії "Данон-Україна" Наталя Безхлібна зазначає, що інформувати споживача потрібно коректно. "Україна – перша країна в Європі, яка ввела позначку "Без ГМО" як обов'язкове маркування. У Європі маркування "Без ГМО" є певним привілеєм, і лише деякі виробництва, які пройшли відповідну сертифікацію, мають право наносити таку позначку. Це дуже високий рівень контролю сировини, самих заводів. В Україні такого ще немає. У нас така позначка була як маркетинговий крок, а зараз вона стала обов'язковою",

– розказала вона.

Введення додаткових аналізів на ГМО здорожило продукцію, адже додаткові витрати виробники поклали на плечі споживача. Проте для споживачів ясності щодо ГМО не побільшало. Продуктів, де виробник чесно б повідомив про вміст трансгенних компонентів, виявити на полицях магазинів так і не вдалося, виробники не дуже прагнуть цим похвалитися. Очевидно, що закон не працює, бо складається враження, що вся продукція на наших полицях без ГМО, а це зовсім не так.

За інформацією керівника науково-дослідного Центру випробування продукції ДП "Укрметрестандарт" Володимира Семеновича, експерти перевірили 154 продукти харчування, і у 101 з них виявили генетично модифіковані організми. "Перевірено кондитерські вироби, ковбаси, біологічно активні добавки, продуктивні суміші та інші продукти. Навіть в борошні і сухому молоці було виявлено генетично модифіковану сою", – зазначив він.

Чому українську владу так турбує питання ГМО? Можливо, справа в грошах, які можна "зняти" з ринку як плату за додаткові аналізи. Як повідомив экс-міністр економіки України Богдан Данилишин, на створення лабораторій, які можуть визначати вміст ГМО, з різних джерел було передбачено близько 20 млн. грн. Сьогодні в Україні нараховується понад 30 акредитованих таких лабораторій і, очевидно, для всієї продукції такої кількості мало, тому мережу планують розширювати. Вартість проведення одного аналізу коливається від 300 до 900 грн. А тепер помножте на кількість продукції в Україні... За оцінками фахівців Української аграрної конфедерації, виконати потрібно щонайменше 20-25 млн. аналізів, і для проведення комплексу заходів у відповідності із законами витрати ринку продуктів харчування можуть скласти понад 2 млрд. грн. До речі, за останні 15 років в країнах ЄС залучено у межах 200-300 млн. євро для перевірки шкідливості ГМО. Як влучно зазначив один з учасників ринку, виробники обладнання для визначення ГМО та необхідних реактивів точно будуть в плюсі... А споживач, заплативши за задоволення бачити на продукті позначку "Без ГМО", не має ніяких гарантій, що такі компоненти там справді відсутні...

ХТО ЩЕ В ІЖІ "ЖИВЕ"...

Проте українським споживачам варто боятися не лише ГМО-компонентів, харчі можуть ховати в собі інші, небезпечніші загрози. За словами голови правління "Науково-дослідного центру незалежних споживчих експертиз ТЕСТ" Валентина Безрукого, проблема ГМО в Україні занадто роздута. "Чомусь всі сприйняли ГМО як найбільшу загрозу, але я вважаю, що в порівнянні з іншими забруднювачами звичайних продуктів, це не настільки серйозна проблема, щоб вона переважала всі інші", – заявив експерт.

З ним погоджується й завідувач лабораторією спецпродуктів та епідеміології харчування Інституту гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва Ві-

талій Корзун. "Сьогодні у нас настільки багато різних токсикантів у харчових продуктах – пестицидів, нітратів, солей важких металів, радіонуклідів... А всі зациклилися на ГМО, хоча це лише одне з потенційно можливих джерел негативного впливу", – сказав він.

Безрукий додав, що є забруднювачі, які утворюються в процесі виготовлення продукту, наприклад, гідроксилметилфурфурол – продукт розпаду цукрів, він має канцерогенний вплив. Ця речовина може утворюватися в продуктах, які містять природні цукри, наприклад, під час виготовлення соків, в тому числі, дитячого харчування, або в меді. "Якраз мед – єдиний продукт, який в Україні контролюється по цій речовині, хоча мед ми літрами пити не будемо, в той час як соки взагалі не контролюються", – розказав Безрукий. Він зазначив, що є речовини, які мають техногенне походження, наприклад, бензопірен (дуже сильний мутаген і канцероген, є загрозою для здоров'я людини). "Всі виробники, які відправляють соняшникову олію на експорт, знають, що необхідно обов'язково перевіряти на бензопірен свою продукцію. Але в українській нормативах цієї норми як не було, так і немає. Виробники почали це робити з 2005 року, коли, протестувавши соняшникову олію, ми виявили в ній перевищення цієї норми разів в одну з лабораторій стоїть черга на перевірку бензопірену, і, якщо є потреба, доочищення олії, але це лише для продукції, яка відправляється на експорт. Дехто з тих, хто виготовляє виключно на внутрішній ринок, навіть не знають, що є такий забруднювач", – пояснив Безрукий. І названі речовини – лише незначна частина сюрпризів, які приховані в продуктах харчування, і про які споживач навіть не здогадується.

Натомість, замість контролювати вміст дійсно небезпечних речовин, українське законодавство передбачило низку норм, які не мають важливості з огляду на безпечність продуктів харчування. "Наприклад, всі знають, що миш як – це отрута. Проте, він може міститися в морепродуктах. Але науковці довели, що миш як в морепродуктах безпечний для організму людини, він проходить транзитом через організм людини, не засвоюючись. І на наш погляд, його можна було б виключити з нормативів перевірок. Ці дослідження проведені роки з п'ять тому, і весь світ про це знає, крім МОЗ України", – констатує Безрукий.

ЯКЩО ТАК РОБИТЬСЯ, ЗНАЧИТЬ ЦЕ КОМУСЬ ВИГІДНО...

Їсти продукцію з вмістом ГМО-компонентів, чи ні – справа кожної людини, проте вона має право знати про вміст цих організмів. Тому маркування набуває першочергового значення. Проте приймаючи жорсткі умови щодо маркування продукції, державні органи не контролюють їх виконання, бо як інакше пояснити відсутність на ринку продуктів з позначкою "ГМО" і взагалі відсутність позначок на деяких продуктах, віднесених в групу ризику щодо наявності ГМО.

ГЕОГРАФІЯ ГЕНОЦИДУ УКРАЇНЦІВ

У Кобзарській світлиці Українського Дому відбулася презентація унікального картографічного видання "Україна. Голодомор 1932-1933".

Це перша карта присвячена Голодомору. На ній можна побачити місця поховань жертв Голодомору і пам'ятні знаки. На ній також показані "чорні дошки" – спеціальний позасудовий репресивний захід за "невиконання хлібозаготівель". Тут же є додаткові карти: "Смертність від голодомору" зі шляхами переселення у вимерлі райони України громадян з Росії та Білорусії, і карта "Селянські заворушення (1930 р.)", де позначено райони селянського опору колективізації. Карта ілюстрована фотографіями та доповнена текстом "Голодомор 1932-33 років у Україні: причини і механізми геноциду".

Видання з'явилося завдяки ініціативі Державного науково-виробничого підприємства "Картографія" та за підтримки Українського інституту національної пам'яті. Як заявляють видавці, карт такого типу ще не випускалося. І до цього часу Голодомор, як історична тема, зовсім не був представлений на картографічних виданнях.

За словами директора видавництва "Картографія", доктора картографічних наук Ростислава Сосса, ідея створення такої карти народилася в Єревані:

– У 2006 році, під час перебування в Єревані на конференції картографічних служб країн СНД українська делегація ознайомилася з меморіалом жертвам геноциду вірмен початку ХХ ст. Нам роздали невеличкий буклетик, де була розміщена карта геноциду. Тоді й з'явилася ідея, щоб нам у Україні створити щось аналогічне. Ми отримали з 26 регіонів України докладну інформацію, перелік близько 7 тисяч пам'ятників і близько 4 тисяч фотографій цих об'єктів. Деякі матеріали нас просто вражали своєю якістю. При чому найпершими ми одержали матеріали від Донецької області.

Ростислав Сосса

Картографія має специфічну мову, перевагою якої є наочність. Інформація, занесена на карту, легко сприймається, замінюючи десятки сторінок густого тексту. Проте докладної інформації, скільки в якому населеному пункті померло людей від голоду, сьогодні, на жаль, немає.

У цій роботі автори ставили перед собою завдання пропагандистського плану: створити карту, яка була б шануванням пам'яті жертв, які забрав

Голодомор.

Голова українського інституту Національної пам'яті Академік НАН України Ігор Юхновський розповідає про важливість такої карти:

– Голод 1932-1933 року є геноцидом української етнічної групи селян, так як це сказано у висновку суду, який відбувся в Україні. Занесення населеного пункту на "чорну дошку" означало оточення його озброєними загонами, через що цей пункт ізольовувався від зовнішнього світу і був приречений на вимирання. Справді, до кінця 32 року по всій Україні, в усіх населених пунктах було забране зерно. Це саме було зроблено і в інших місцях СРСР. Але першого січня Сталін виступає зі зверненням спеціально до селян України з погрозою: вони мусять віддати заховане зерно, інакше їх покарають. І тоді, по всій Україні водночас почалося відбирання їжі в домівках. Саме їжі, з каструль, з мисок, що зрештою призвело до масової загибелі. Ця дія була виконана одночасно по всій Україні, тобто це могло бути зроблено тільки організовано. За комуністичних часів навіть уві сні накази інколи виконувалися дуже докладно.

Ігор Юхновський

За даними Інституту Демографії Національної Академії Наук, найбільша смертність від голоду почалася навесні 1933 року і досягнула свого апогею в червні 1933 року. За їхніми даними, тільки в червні 33 року померло 1 млн. 200 тис. чоловік. за травень – 800 тис. чоловік. За ці та наступні місяці померло 3 млн. 200 тис. чоловік. Це справді був геноцид.

– І мені було сумно, що наш шановний президент, – каже Юхновський, – коли він був у Стразбурзі, не мав повних даних про те, що відбулося в Україні в травні 33-го року. Тому він сказав, що не було геноциду. Канцелярія Президента і уряд мають дуже ретельно готувати дані для високих людей України, коли вони виступають на такі серйозні теми. Я глибоко вдячний нашим шановним картографам, що вони зробили цю карту. Вона складається з багатьох різних елементів, де підкреслюються не тільки ті пам'ятники Голодомору, ті місця, де були чорні дошки, але на цих картах можна знайти заселення України росіянами, білорусами, їхніми сім'ями після того, коли повимирали українські родини. Від Голодомору найбільше постраждав південь України. Цілі села були мертві, і в ці мертві села привезли нових людей, нові сім'ї. І коли, наприклад, у Верховній Раді ставало питання про те, щоб затвердити закон про визнання Голодомору геноцидом, я просив керівників групи Регіонів про те, щоб все-таки проголосували за цей закон. Вони сказали мені, що частина депутатів проголосує, а частина не проголосує, бо ці депутати з тих регіонів, які були заселені новими людьми.

Випуск такої карти є дуже важливим явищем, яке має нагадувати нам усім, що ми справді є безсмертна нація, нація, яка пережила страшні катаклізми. Здається, що якоюсь неймовірною,

нелюдською навалюю відбувалося знищення нації. Другий геноцид, спіткав нас у Другу Світову війну. Українці понесли величезну кількість жертв. Якщо на фронті загинуло від 3,5 до 4,1 млн. людей, то цивільних осіб загинуло 4,5 млн.

– І якщо ви запитаете мене, – звертається директор інституту Національної пам'яті, – чому так було? Я скажу вам: тому, що ми жили на своїй землі, але не в своїй державі. І тому, коли тепер ми маємо свою державу, нація повинна розуміти її надзвичайну цінність для свого існування. Кожен українець повинен знати, що його матеріальне, моральне, економічне і навіть фізичне виживання може бути забезпечене лише в Українській незалежній державі.

На жаль, таке важливе видання було видано тиражем лише 3 тисяч примірників. Видавці мають надію, що держава зможе профінансувати перевидання карти більшим накладом, аби хоча б один її примірник був у кожній бібліотеці.

Ольга Фіщук

Початок на ст. 6

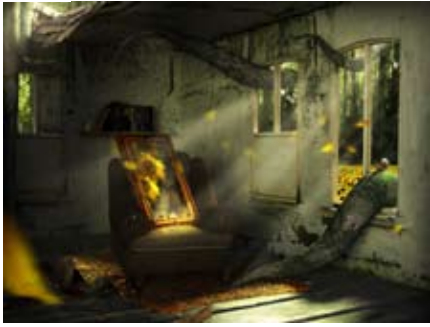

До того ж, покарання за порушення законодавства щодо ГМО в Україні можна назвати умовним. "Ми встановили факт порушення чинного законодавства, і що ми маємо? Ми маємо 85 гривень штрафу. Наскільки це буде ефективно діяти, якщо закон дійсно передбачає таку умовну відповідальність", – задає риторичне запитання юрист Микола Писарченко.

Проте питання, коли держава згадає про інші забруднювачі, вміст яких потрібно нормувати, регулювати та контролювати, теж переходить в розряд риторичних? Як казав класик, якщо зірки спалахують, значить це комусь треба. То ж, якщо вміст шкідливих речовин в українських продуктах не контролюється, це теж комусь вигідно...

"Хіба Міністерство охорони здоров'я не знає, що може бути в продуктах. Навпевне, має знати. Міністерство охорони здоров'я та Держспоживстандарт – це дві установи, які повинні відповідати за якість та безпечність продуктів харчування", – говорить Безрукий. Отже, або ці державні установи зі своїми обов'язками не можуть впоратися, або роблять це навмисне. Можливо, мінохоронздоров'я лобіює інтереси не людей, а корпорацій – чи то виробників ліків (яким вигідна нація хворих людей), чи то виробників небезпечних продуктів харчування (яким дешевше і вигідніше виробляти неякісні продукти, отримуючи надприбутки). Причини, чому міністерство бездіє, мали б шукати вповноважені органи, але їх це питання сьогодні, очевидно, не турбує. Тому українським споживачам залишається на державу сподіватися, але самим विकручуватися.

Лілія Коваль (УНІАН)

ЧЕРЕЗ СТО РОКІВ ЛЮДСТВО ЗНИКНЕ З ЛИЦЯ ЗЕМЛІ?

Австралійський вчений Франк Феннер стверджує, що через 100 років, до 2110 року, людство повністю зникне з лиця Землі.

Він пояснює це тим, що давні спільноти людей відзначалися підвищеною стабільністю, а сьогоднішня глобальна цивілізація – ні.

“Так, австралійські аборигени довели, що без сучасних досягнень науки вони можуть вижити протягом 40-50 тисяч років. Однак сьогоднішнє суспільство через свою економічну та соціальну діяльність поставило homo sapiens на межу повного зникнення”, – повідомляє Феннер.

На його думку, основну загрозу для існування людства становлять нестримне споживання, різке зростання чисельності населення Землі, швидка зміна клімату у зв'язку з глобальним потеплінням.

“Промислова революція та індустріалізація породили епоху, яка за своїм впливом на планету порівнянна з наслідками льодовикового періоду або зіткнення Землі з великою кометою”, – наголосив учений.

Торкаючись причин свого нинішнього виступу, Феннер зазначив, що він не ставить за мету змусити змінити цивілізаційну модель людства, яке продовжує йти шляхом свого власного біологічного краху, незважаючи на численні попередження.

95-річний Феннер здобув усевітню популярність за роботи в галузі мікробіології. Зараз він займається також проблемами виживання людини як біологічного виду.

ВИЯВЛЕНО РЕШТКИ НАЙБІЛЬШОГО ХИЖАКА

Вчені знайшли фрагменти скам'янілої щелепи гігантського кашалота, що жив в океанах 12-13 мільйонів років тому і полював на інших китів, повідомляється в статті дослідників, опублікованій в журналі Nature.

Автори відкриття Олівер Ламберт з Королівського бельгійського інституту природничих наук у Брюсселі і Джованні

Біануччі з Університету Пізи в Італії виявили фрагменти скам'янілої щелепи кита в геологічній формації в пустелі Іка в Перу, вже відомої багатьма палеонтологам своїми артефактами.

Дослідники назвали вкотре описаний ними вид кашалотів *Leviathan melvillei* на честь Германа Мелвілла, автора книги про морське чудовисько – кита Мобі Діка.

Згідно з реконструкцією, проведеною авторами статті, *L. melvillei* мав щелепу завдовжки в три метри, а від кінчика морди до хвоста – 16-18 метрів. Найдивовижніша риса цієї тварини – величезні зуби завдовжки до 30 сантиметрів і шириною до 12 сантиметрів. Це найбільші зуби, якими володів будь-хто із земних хижих тварин.

Автори статті впевнені, що свої зуби, що розташовувалися як на верхній, так і на нижній щелепі, *L. melvillei* використовував для полювання на інших китів, розміром з сучасних гладких або вусатих китів, які мали довжину близько 10 метрів.

Вкотре виявлений морський хижак перевершив за розмірами тіла і зубів навіть найлютішого представника хижих риб, знаменитого мегалодона (*Carcharocles megalodon*) – гігантську вимерлу акулу, яка ще 1,5 мільйона років тому наводила жах на мешканців морів.

Незважаючи на те, що останки мегалодона і *L. melvillei* було виявлено в одній і тій же геологічній формації, вчені вважають, що конкуренція між двома цими гігантами чи переходила в гостру фазу – для обох видів битися за здобич було смертельно небезпечно. Швидше за все, вони могли полювати на дитинчат один одного.

Із сучасних хижаків зрівнятися за розміром з *L. melvillei* можуть тільки кашалоти, що досягають 20 метрів в довжину, проте ці титани морів і океанів озброєні порівняно маленькими зубами, які до того ж ростуть тільки на нижній щелепі і використовуються для полювання на моллюсків і рідше рибу.

Крім опису нового виду китів вчені запропонували і нове бачення призначення загадкового спермацетового органу кашалотів – гігантського міхура в'язкої рідини, званої спермацетом, що міститься в голові кита. У колишні часи ця рідина була основним трофеєм китобоїв.

Досі вважалося, що спермацетовий орган допомагає китам здійснювати занурення на велику глибину. У разі *L. melvillei* в цьому не було необхідності, бо основна здобич цього монстра – великі за розмірами вусаті кити – жили біля поверхні. На думку Ламберта і Біануччі спермацетовий орган використовувався *L. melvillei* як таран, за до-

могою якого можна було оглушити жертву або оскаржити право на самку у змаганні.

Тим часом, у 2008 році норвезькі вчені з університету Осло заявили, що вони виявили найбільшу морську рептилію в історії, довжина якої становить 15 метрів.

КОМУ ДІСТАНЕТЬСЯ АРКТИКА У XXI СТОЛІТТІ?

Людям, які скептично ставляться до проблеми глобального потепління, слід зрозуміти, що реальна, а не передбачувана зміна клімату вже перетворює Арктику на потенційну військову гарячу точку, пише Уолтер Роджерс у виданні *The Christian Science Monitor*.

Скептицизм щодо зміни клімату стає розповсюдженим явищем, що є тривожним фактом. Третина американців – а це втричі більше, ніж три роки тому, – зараз вважають, що глобальне потепління не відбудеться. Однак подібне ігнорування наукових даних становить небезпеку не тільки для природи, а й відволікає нас від зростаючої загрози національній безпеці США, стверджує автор статті Уолтер Роджерс.

Прогнозоване танення льодовиків у Північному Льодовитому океані значно розширить доступ до корисних копалин, запаси яких зменшуються з кожним днем. А це, зокрема, призведе до розбіжностей з приводу арктичних територій. Арктика в XXI столітті може перетворитися на те, чим був Близький Схід у другій половині XX століття. Оскільки Америка не поспішала визнати факт зміни клімату, вона почала відставати в питанні захисту своїх прав в Арктиці, вважає автор.

«З 1995 року ми втратили 40% льодовикового покриву на Північному полюсі», – стверджує професор Роберт Хуберт з Університету Калгарі, радник уряду Канади. Хуберт поряд з іншими експертами нещодавно виступав у Центрі національної політики на конференції щодо ризиків безпеки, які тягне за собою глобальне потепління. «Слід говорити не “якщо”, а “коли” розтане лід», – сказав він.

На відміну від американських жителів, Москва це добре розуміє. Микола Патрушев, Секретар Ради безпеки РФ, в 2009 році заявив, що Арктика має стати основною стратегічною ресурсною базою Росії, пише видання *The Epoch Times* Україна

Смакотинка

Салат «Альтернатива»

Склад: 1 копчений окорочок, 1 варений окорочок, 1 склянка вареного рису, 150 г твердого сиру, 1 свіжий помідор, 1 цибулина, майонез.

Приготування: 3 окорочків видалити кістки, м'ясо нарізати соломкою; сир, цибулю і помідор – кубиками. Перемішати, заправити майонезом.

